Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/2102

29.4.2026

P10_TA(2025)0255

Kľúčové ciele pre zasadnutie COP 20 dohovoru CITES v Uzbekistane

Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. októbra 2025 o strategických cieľoch EÚ na 20. zasadnutie konferencie zmluvných strán Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), ktoré sa bude konať v Samarkande (Uzbekistan) v dňoch 24. novembra až 5. decembra 2025 (2025/2618(RSP))

(C/2026/2102)

Európsky parlament,

— so zreteľom na správu Medzivládnej vedecko-politickej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) zo 4. mája 2019 s názvom Global assessment report on biodiversity and ecosystem services (Globálna hodnotiaca správa o biodiverzite a ekosystémových službách) ([1]),

— so zreteľom na červený zoznam ohrozených druhov Medzinárodnej únie na ochranu prírody (IUCN),

— so zreteľom na zásadu predbežnej opatrnosti zakotvenú v článku 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

— so zreteľom na správu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo uverejnenú v roku 2024 s názvom Stav svetových lesov – Inovácie v lesnom sektore smerom k udržateľnejšej budúcnosti,

— so zreteľom na nadchádzajúce 20. zasadnutie konferencie zmluvných strán Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), ktoré sa bude konať v Uzbekistane v dňoch 24. novembra až 5. decembra 2025,

— so zreteľom na rezolúcie Valného zhromaždenia OSN o nedovolenom obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi vrátane najnovšej rezolúcie 77/325, prijatej 25. augusta 2023,

— so zreteľom na správu Úradu OSN pre drogy a kriminalitu z mája 2024 s názvom Globálna správa o trestnej činnosti v oblasti voľne žijúcich druhov – Obchodovanie s chránenými druhmi,

— so zreteľom na publikáciu Europolu z roku 2025 s názvom Meniaca sa DNA závažnej a organizovanej trestnej činnosti – hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii (správa EU-SOCTA),

— so zreteľom na rezolúciu konferencie CITES č. 12.3 (Rev. CoP19) s názvom Povolenia a potvrdenia,

— so zreteľom na rozhodnutie CITES 19.66 s názvom Preskúmanie rezolúcie konferencie č. 11.3 (Rev. CoP19) o dodržiavaní a presadzovaní;

— so zreteľom na rezolúciu konferencie CITES č. 17.6 (Rev. CoP19) s názvom Zákaz korupcie, jej predchádzanie, odhaľovanie a boj proti nej, ktorá uľahčuje činnosti vykonávané v rozpore s dohovorom,

— so zreteľom na rozhodnutia CITES 19.81 až 19.83 s názvom Trestná činnosť týkajúca sa voľne žijúcich živočíchov a rastlín na internete,

— so zreteľom na rezolúciu konferencie CITES č. 12.10 (Rev. COP 15) s názvom Registrácia prevádzok, ktoré chovajú druhy zvierat uvedené v prílohe I v zajatí na komerčné účely,

— so zreteľom na rozhodnutie CITES 14.69 s názvom Exemplár odchované v zajatí a chované vo farmách,

— so zreteľom na rezolúcie konferencie CITES č. 12.5 (Rev. CoP19) s názvom Ochrana tigrov a iných druhov veľkých ázijských mačkovitých šeliem uvedených v prílohe I a obchod s nimi a 9.14 (Rev. CoP17) s názvom Ochrana afrických a ázijských nosorožcov a obchod s nimi,

([1]) Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S. a Ngo, H. T. (eds.) Global assessment report on biodiversity and ecosystem services (Globálna hodnotiaca správa o biodiverzite a ekosystémových službách), Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby, IPBES, Bonn, 2019.

— so zreteľom na uznesenie konferencie CITES č. 10.10 (Rev. CoP19) s názvom Obchod s exemplármi slonov,

— so zreteľom na rozhodnutia CITES 18.226 (Rev. CoP19), 19.107 a 19.108 s názvom Obchod so slonmi ázijskými (*Elephas maximus*),

— so zreteľom na rozhodnutia CITES 19.275 až 19.277 s názvom Taxonómia a nomenklatúra slonov afrických (*Loxodonta* spp.), 18.117 (Rev. CoP19), 18.118 a 18.119 (Rev. CoP19) s názvom Uzavretie domácich trhov so slonovinou a 19.156, 19.157, 18.184 (Rev. CoP19), 18.185 (Rev. CoP19) s názvom Zásoby a sklady (slonovina),

— so zreteľom na rozhodnutia CITES 19.68 až 19.70 s názvom Preskúmanie procesu národného akčného plánu pre slonovinu,

— so zreteľom na rezolúciu konferencie CITES č. 17.9 s názvom Obchod s loveckými trofejami z druhov uvedených v prílohe I alebo II,

— so zreteľom na rozhodnutia CITES 19.218 až 19.221 s názvom Úhory (*Anguilla* spp.),

— so zreteľom na rezolúciu IUCN č. 132 s názvom Kontrola a monitorovanie obchodu s plynovými mechúrmi scién s cieľom chrániť cieľové druhy scién a znížiť náhodné úlovky ohrozených morských živočíchov, ktorá bola prijatá na Svetovom kongrese Medzinárodnej únie na ochranu prírody (IUCN) v roku 2021,

— so zreteľom na správu vedeckého výboru (SC69B) Medzinárodnej veľrybárskej komisie prijatú 3. mája 2024 ([2]),

— so zreteľom na rozhodnutie CITES 19.169 až 19.174 s názvom Nakladanie so zhabanými exemplármi a na rezolúciu konferencie CITES č. 17.8 (Rev. CoP19) s názvom Likvidácia nezákonne obchodovaných a zabavených exemplárov druhov zaradených do zoznamu CITES,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. novembra 2022 s názvom Revízia akčného plánu EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi živočíchov a rastlín (COM(2022)0581),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1203 z 11. apríla 2024 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorou sa nahrádzajú smernice 2008/99/ES a 2009/123/ES ([3]) (revidovaná smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) ([4]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2021 o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov ([5]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 5. októbra 2022 o strategických cieľoch EÚ na 19. zasadnutie konferencie zmluvných strán Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), ktoré sa uskutočnilo 14. až 25. novembra 2022 v Paname ([6]),

— so zreteľom na smernicu Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín ([7]), ktorej cieľom je podporovať zachovanie biodiverzity a ktorá je základným kameňom európskej politiky ochrany prírody, a na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva ([8]),

([2]) Medzinárodná veľrybárska komisia, Správa vedeckého výboru (SC69B), 2024, https://archive.iwc.int/pages/download.php?noattach=true&ref=22181&ext=pdf.
([3]) Ú. v. EÚ L, 2024/1203, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj.
([4]) Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
([5]) Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 25.
([6]) Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 41.
([7]) Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.
([8]) Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat (právna úprava v oblasti zdravia zvierat) ([9]),

— so zreteľom na globálny rámec pre biodiverzitu (GBF) z Kunmingu a Montrealu, prijatý v rámci Dohovoru OSN o biologickej diverzite, a najmä na cieľ 4: Zastavenie vymierania druhov, ochrana genetickej rozmanitosti a manažment konfliktov medzi ľuďmi a voľne žijúcimi druhmi, a na cieľ 5: Zabezpečenie udržateľného, bezpečného a zákonného odlovu a zberu voľne žijúcich druhov a obchodu s nimi,

— so zreteľom na Agendu OSN 2030 pre udržateľný rozvoj, a najmä na cieľ trvalo udržateľného rozvoja č. 14 týkajúci sa ochrany morí a morských zdrojov a cieľ č. 15 týkajúci sa ochrany, obnovy a udržateľného využívania suchozemských ekosystémov,

— so zreteľom na otázky Rade a Komisii týkajúce sa kľúčových cieľov pre zasadnutie COP 20 dohovoru CITES v Uzbekistane (O-000035/2025 – B10-0013 a O-000036/2025 – B10-0014/2025),

— so zreteľom na článok 142 ods. 5 a článok 136 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže dohovor CITES je najväčšou globálnou dohodou o ochrane voľne žijúcich druhov, pričom Turkménsko sa nedávno stalo 185. zmluvnou stranou dohovoru CITES;

B. keďže v prílohe I k dohovoru CITES sú uvedené druhy ohrozené vyhynutím, ktoré sú alebo môžu byť nepriaznivo ovplyvňované obchodom; keďže v prílohe II sú uvedené druhy, ktoré môžu byť ohrozené vyhynutím, ak sa obchod s exemplármi týchto druhov nebude prísne regulovať, aby sa zabránilo využívaniu nezlučiteľnému s ich prežitím, a ak sa obchod s týmito druhmi nedostane pod účinnú kontrolu;

C. keďže prevažná väčšina druhov, ktoré sú predmetom obchodovania, nie je dohovorom CITES chránená; keďže medzinárodný obchod s týmito druhmi naďalej nie je regulovaný a zdokumentovaný;

D. keďže je dôležité chrániť suchozemskú, sladkovodnú, morskú a pobrežnú biodiverzitu a riešiť hrozby, ktoré pre ňu predstavuje neregulované, nedostatočne regulované a nezákonné využívanie živých suchozemských, morských a iných vodných zdrojov;

E. keďže podľa globálnej hodnotiacej správy IPBES o biodiverzite a ekosystémových službách je potrebné zastaviť a zvrátiť súčasné trendy straty biodiverzity; keďže v správe sa uznáva, že priame využívanie bolo označené za jednu z hlavných príčin celosvetového poklesu biodiverzity; keďže strata biodiverzity znásobuje účinky zmeny klímy, zvyšuje zraniteľnosť voči extrémnym poveternostným javom a suchu a sťažuje dostupnosť zdravých potravín a čistej vody;

F. keďže globálne hodnotenie červeného zoznamu IUCN pre viaceré druhy žralokov uvedených v prílohe II k dohovoru CITES naďalej vykazuje výrazný celosvetový pokles populácie vo voľnej prírode o viac ako 80 % a naznačuje, že populácie druhov, ako je žralok dlhoplutvý, stále klesajú, čím prekračujú kritériá zaradenia do zoznamu v prílohe I; keďže viaceré ohrozené druhy žralokov sa naďalej intenzívne využívajú, čo poukazuje na potrebu zlepšiť presadzovanie práva a/alebo zaradiť tieto druhy do prílohy I;

G. keďže tretine žralokov, rají a chimér hrozí vyhynutie ([10]) a jednou z hlavných príčin tohto poklesu je medzinárodný obchod s ich časťami a súvisiacimi výrobkami; keďže sú naliehavo potrebné zvýšené obmedzenia, pretože potenciál väčšiny žralokov zotaviť sa z takéhoto poklesu je obmedzený z dôvodu ich pomalého vývoja a reprodukcie ([11]);

([9]) Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj.
([10]) IUCN, The global status of shark, rays and chimaeras (Globálny stav žralokov, rají a chimér), 2024.
([11]) Finucci, B., Pacoureau, N., Rigby, C. L., Matsushiba, J. H., Faure-Beaulieu, N. a kol., Fishing for oil and meat drives irreversible defaunation of deepwater sharks and rays (Rybolov pre ropu a mäso vedie k nezvratnému vyhynutiu hlbokomorských žralokov a rají), *Science*,zv. 383, Vydanie 6687, 2024, s. 1135 – 1141, https://doi.org/10.1126/science.ade9121.

H. keďže kriticky ohrozený úhor európsky (*Anguilla anguilla*) je v súčasnosti jediným úhorovitým uvedeným v prílohe II k dohovoru CITES; keďže v nedávnom prípade boli európske sklovité úhory deklarované ako africké úhory dlhoplutvé, na ktoré sa nevzťahujú kontroly v medzinárodnom obchode; keďže podľa zásady „podobného vzhľadu" stanovenej v dohovore CITES taxóny, ktoré vyzerajú podobne, sú zaradené do tej istej prílohy k dohovoru CITES, ak je jeden alebo viac taxónov ohrozených medzinárodným obchodom; keďže zaradenie všetkých druhov *Anguilla* do prílohy II by bolo opodstatnené z dôvodov ochrany a presadzovania;

I. keďže Medzinárodná veľrybárska komisia na svojom 69. zasadnutí v roku 2024 vyjadrila vážne obavy z rastúcej úmrtnosti v dôsledku vedľajších úlovkov spojených s rastúcim medzinárodným obchodom s plynovými mechúrmi rýb, ako je napríklad totoaba; keďže sviňucha kalifornská čelí hrozbe vyhynutia a v súčasnosti je kriticky ohrozená v dôsledku zamotávania sa do žiabroviek na lov totoaby, ktorá je sama kriticky ohrozeným druhom; keďže situácia totoaby a sviňuchy kalifornskej už bola opísaná ako „dvojité vymieranie" ([12]);

J. keďže kód pôvodu „R" ([13]) sa čoraz viac používa na povolenia na vývoz taxónov uvedených v prílohe II k dohovoru CITES bez posúdenia vhodnosti jeho uplatňovania ([14]); keďže morské a vodné druhy patria medzi taxóny, pre ktoré sa možno nevhodne používal kód pôvodu „R", medzi ktoré patria niektoré druhy jeseterotvarých rýb a úhor európsky;

K. keďže IUCN v roku 2021 zvýšil stupeň ohrozenia slona afrického (*Loxodonta africana*) zo zraniteľného druhu na ohrozený druh a zaradil do zoznamu afrických slonov lesných (*Loxodonta cyclotis*) samostatne ako kriticky ohrozené, a to v dôsledku poklesu populácie v Afrike o viac ako 60 % v prípade slonov žijúcich v afrických savanách a o 86 % v prípade slonov žijúcich v afrických lesoch v priebehu troch generácií ([15]);

L. keďže v rozhodnutí CITES č. 14.69 o exemplároch chovaných v zajatí a na farmách je vyjadrený odpor proti komerčnému chovu tigrov a obchodovaniu s nimi pre ich časti; keďže členské štáty naďalej dovážajú a vyvážajú živé tigre a ich časti registrované podľa kódexu komerčného obchodovania CITES;

M. keďže sokol sťahovavý je cenným druhom s vysokým dopytom v medzinárodnom obchode s rôznymi mediálnymi správami dokumentujúcimi nezákonný odchyt, a to aj v európskych krajinách, a nezákonný obchod s týmto druhom;

N. keďže nezákonný obchod s voľne žijúcimi živočíchmi a rastlinami je poháňaný rastúcim dopytom po produktoch z voľne žijúcich druhov a po domácich zvieratách; keďže je naliehavo potrebné riešiť základné príčiny nadmerného využívania znížením využívania prírodných zdrojov, ako aj zmenou modelov spotreby a znížením celosvetového dopytu po voľne žijúcich druhoch;

O. keďže EÚ je hlavným uzlom, tranzitným miestom a miestom určenia pre zákonne a nezákonne získané exemplár voľne žijúcich živočíchov a rastlín, pričom obchodovanie so sklovitými úhormi v Európe je jedným z najničivejších trestných činov proti voľne žijúcim druhom na celom svete ([16]) a jedným z najziskovejších ([17]);

P. keďže nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi prudko rastie a je štvrtou najväčšou organizovanou trestnou činnosťou na svete ([18]); keďže vlády alebo orgány presadzovania práva často neuprednostňujú trestné činy nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a páchatelia sú zriedka stíhaní; keďže sa ukázalo, že trestná činnosť páchaná na voľne žijúcich druhoch vychádza z existujúcich zločineckých štruktúr, prania špinavých peňazí, korupcie a obchodovania s drogami; keďže prípadové štúdie ukazujú, že obchodníci s voľne žijúcimi druhmi sa môžu pohybovať medzi rôznymi komoditami voľne žijúcich druhov a krajinami pôvodu v závislosti od úrovne presadzovania a tlaku na trhu ([19]); keďže medzinárodná spolupráca má zásadný význam v boji proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich druhov;

([12]) Agentúra pre environmentálne vyšetrovanie, „Dual Extinction: The illegal trade in the endangered totoaba and its impact on the critically endangered vaquita (Dvojité vymieranie: Nezákonný obchod s ohrozenou totoabou a jeho vplyv na kriticky ohrozenú sviňuchu kalifornskú), brífing pre 66. zasadnutie Stáleho výboru CITES, 2016.

([13]) „Každý systém by mal mať príslušný zdrojový kód, ktorý by sa mal používať v povoleniach a osvedčeniach CITES.", strana 3: CITES, Príručka k uplatňovaniu zdrojových kódov CITES, 2024.

([14]) CITES, Úvahy a odporúčania pre chov morských druhov, 2023, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-AC32-25-02.pdf.

([15]) IUCN, Druh „slon africký" je v súčasnosti ohrozený a kriticky ohrozený – Červený zoznam IUCN, 2021, https://iucn.org/news/species/202103/african-elephant-species-now-endangered-and-critically-endangered-iucn-red-list.

([16]) Europol, Presadzovanie práva viedlo k zatknutiu viac ako 256 pašerákov úhora, 2003. https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/law-enforcement-casts-net-over-256-eel-smugglers.

([17]) Europol, The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organise Crime Threat Assessment (Meniaca sa DNA závažnej a organizovanej trestnej činnosti – hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii) (správa EU-SOCTA), 2025, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

([18]) Úrad USA pre prisťahovalectvo a presadzovanie colných predpisov, Obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi, https://www.ice.gov/about-ice/hsi/investigate/wildlife-trafficking.

([19]) Úrad OSN pre drogy a kriminalitu, World Wildlife Crime Report 2024 – Trafficking in Protected Species (Správa o svetovej kriminalite v oblasti voľne žijúcich druhov v roku 2024 – Obchodovanie s chránenými druhmi), 2024.

Q. keďže v najnovšej správe EU-SOCTA ([20]) o závažnej a organizovanej trestnej činnosti sa zdôrazňuje, že trestná činnosť páchaná na voľne žijúcich druhoch zostáva pretrvávajúcou hrozbou, pričom nezákonné obchodovanie podporuje neustály dopyt a ponuku na spotrebiteľských trhoch EÚ aj mimo EÚ a nezákonní obchodníci sa čoraz častejšie uchyľujú k obchodovaniu s druhmi, ktoré nie sú uvedené v zozname CITES, aby sa vyhli odhaleniu zo strany orgánov presadzovania práva;

R. keďže revidovaná smernica o trestných činoch proti životnému prostrediu poskytuje harmonizovaný rámec umožňujúci odhaľovanie, vyšetrovanie a stíhanie trestných činov proti životnému prostrediu alebo rozhodovanie o nich a stanovuje odrádzajúcu úroveň sankcií, a to aj pre právnické osoby;

S. keďže v EÚ a jej členských štátoch narastajú obavy v súvislosti s obchodom so zvieratami odchovanými v zajatí vrátane zákonnosti zakladajúcich populácií a podvodnej legalizácie exemplárov odchytených vo voľnej prírode;

T. keďže v súlade s rezolúciou konferencie CITES č. 17.8 (a dokumentami COP20 64.1-64.3) a s cieľom 14 revidovaného akčného plánu EÚ proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi by EÚ mala podporovať štruktúrovanú spoluprácu a výmenu informácií na úrovni EÚ medzi špecializovanými záchrannými a rehabilitačnými strediskami vrátane útulkov, aby sa zabezpečila dlhodobá starostlivosť o skonfiškované voľne žijúce zvieratá a ich umiestnenie zodpovedajúce ich druhu;

U. keďže s rozvojom digitálnych a sociálnych sietí sa zvýšila nezákonná ponuka voľne žijúcich druhov a dopyt po nich; keďže internet zohráva kľúčovú úlohu pri uľahčovaní nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a neudržateľného obchodu;

V. keďže nesprávna identifikácia druhov má vplyv na presný odhad životaschopných úrovní odlovu a zberu voľne žijúcich druhov, ako aj na odhaľovanie nezákonného obchodu;

W. keďže v rokoch 2014 až 2023 bola Európska únia druhým najväčším dovozcom poľovníckych trofejí z druhov uvedených v prílohách k dohovoru CITES; keďže čoraz viac európskych krajín prijalo alebo zvažuje vnútroštátne opatrenia na obmedzenie alebo zákaz dovozu takýchto trofejí v reakcii na etické otázky, otázky ochrany a biodiverzity;

X. keďže udržateľný lov by mohol priniesť finančné výhody, ktoré podporia ochranu druhov a ochranu biotopov a biodiverzity, za predpokladu, že sa poľovnícke činnosti vykonávajú na základe vedecky podložených vnútroštátnych a medzinárodných rámcov ochrany prírody a prísne kontrolovaných a overených plánov riadenia populácií, aby sa zabezpečilo, že nedôjde k ohrozeniu ochrany druhov, populácií zvierat a ochrany biotopov a biodiverzity, a že príjmy sa pridelia miestnym komunitám a projektom na ochranu prírody; keďže hodnotenie vplyvu lovu na populácie zvierat musí byť založené na spoľahlivých vedeckých údajoch, ktoré vyhodnocuje Vedecká preskúmavacia skupina; keďže sa odporúča zvýšiť príspevky na projekty na ochranu prírody a trvalo udržateľný rozvoj komunít;

Y. keďže výsledky nedávneho výskumu naznačujú, že napriek novým pravidlám EÚ platným od roku 2022 obchodovanie so slonovinou v EÚ pokračuje; keďže Komisia musí monitorovať vykonávanie nových pravidiel členskými štátmi, transformovať tieto pravidlá do plne právne záväzných právnych predpisov a odstrániť všetky pretrvávajúce medzery;

Z. keďže hlavnou príčinou poklesu populácie slonov afrických je pytliactvo na účely obchodovania so slonovinou; keďže nezákonné obchodovanie so slonovinou poškodzuje hospodársky rozvoj, podporuje organizovanú trestnú činnosť a korupciu a podnecuje konflikty;

AA. keďže dohovor CITES zohráva významnú úlohu pri znižovaní rizika budúceho výskytu zoonotických chorôb spojených s medzinárodným obchodom a trhom s voľne žijúcimi druhmi, čo predstavuje vážne riziko pre zdravie zvierat aj ľudí, v súlade s prístupom „jedno zdravie“;

AB. keďže obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi a ich využívanie, ak nie je prísne regulované, predstavuje hrozbu pre biodiverzitu, prispieva k ničeniu prirodzených biotopov a využívaniu voľne žijúcich druhov a oslabuje celosvetové úsilie v boji proti zmene klímy;

([20]) Europol, The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organise Crime Threat Assessment (Meniaca sa DNA závažnej a organizovanej trestnej činnosti – hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii) (správa EU-SOCTA), 2025, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

AC. keďže sa odhaduje, že viac ako 70 % nových infekčných chorôb pochádza od voľne žijúcich druhov ([21]); keďže chov voľne žijúcich zvierat ako spoločenských zvierat zvyšuje riziko rozširovania zoonóz z dôvodu ich tesnej blízkosti k ľudským majiteľom; keďže odporúčania odborníkov sú potrebné na obmedzenie zoonotických rizík riešením trhov s voľne žijúcimi druhmi a vypracovaním „pozitívnych“ alebo „povolených zoznamov“ druhov zvierat, s ktorými sa môže obchodovať, ktoré môžu byť chované a držané ako spoločenské zvieratá ([22]), a mali by sa zohľadňovať aj ďalšie aspekty, ako sú dobré životné podmienky zvierat, stav ich ochrany a populačné trendy;

AD. keďže je potrebné vynaložiť zvýšené úsilie na zlepšenie transparentnosti a účinnej účasti hospodárskych a sociálnych zainteresovaných strán na rozhodovaní;

Úvod

1. pripomína, že zmluvné strany dohovoru CITES uznávajú, že voľne žijúce živočíchy a voľne rastúce rastliny v ich mnohých krásnych a rozmanitých formách sú nenahraditeľnou súčasťou prírodných systémov Zeme a musia byť chránené pre túto a budúce generácie;

2. v nadväznosti na 50. výročie dohovoru CITES uznáva pretrvávajúci význam dohovoru pri zabezpečovaní regulácie medzinárodného obchodu s exemplármi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín tak, aby neohrozoval prežitie druhov; berie na vedomie pokrok, ktorý sa v tejto oblasti dosiahol, ale zároveň konštatuje, že je potrebné prispôsobiť dohovor novým a vyvíjajúcim sa výzvam;

3. poznamenáva, že existujú nové a vyvíjajúce sa výzvy vrátane zvýšeného dopytu po produktoch z voľne žijúcich druhov, počítačovej kriminality, straty biodiverzity, zmeny klímy a potreby väčšej vysledovateľnosti a presadzovania; vyzýva zmluvné strany dohovoru CITES, aby tieto výzvy riešili prostredníctvom posilnenej spolupráce, silnejšieho presadzovania a účinnejších mechanizmov na zabezpečenie udržateľného obchodu;

4. zdôrazňuje potrebu vedecky podloženého prístupu predbežnej opatrnosti pri vykonávaní dohovoru CITES s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu voľne žijúcich druhov pred rastúcimi hrozbami, ktoré predstavuje medzinárodný obchod pre jednotlivé zvieratá, druhy, biodiverzitu a zdravie ľudí a zvierat;

5. zdôrazňuje potrebu väčšej súčinnosti medzi dohovorom CITES a inými príslušnými zmluvami a dohodami, okrem iného vrátane Dohovoru o biologickej diverzite, Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov, Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (UNTOC), aby sa zabezpečilo efektívne a účinné plnenie cieľov ochrany;

Vykonávanie, dodržiavanie a presadzovanie predpisov

6. vyzýva všetky strany dohovoru CITES, aby zintenzívnili vykonávanie a presadzovanie dohovoru a v plnej miere využívali dostupný právny rámec;

7. vyzýva všetky zmluvné strany, aby dôsledne, transparentne a nestranne uplatňovali nástroje stanovené v dohovore CITES a rozhodnutia prijaté v rámci dohovoru na podporu jeho dodržiavania vrátane programu pomoci pri dodržiavaní dohovoru;

8. vyjadruje poľutovanie nad používaním negatívneho hospodárskeho vplyvu ako dôvodu na zrušenie pozastavenia obchodu ([23]) a trvá na tom, že kladná reakcia na takéto výzvy by ohrozila a oslabila celý proces, keďže hospodársky tlak je zamýšľaným výsledkom pozastavenia obchodu;

([21]) CITES, Jedno zdravie a CITES: Zníženie rizík pre zdravie ľudí a zvierat vyplývajúcich z obchodu s voľne žijúcimi druhmi, 2022, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-CoP19-23-02_0.pdf.

([22]) Toland, E., Bando, M., Hamers, M., Cadenas, V., Laidlaw, R. a kol., Turning Negatives into Positives for Pet Trading and Keeping: A Review of Positive Lists (Premena negatív na pozitíva pri obchodovaní a chove domácich zvierat: Prehľad zoznamov pozitívnych stránok), *Animals*, zv. 10, vydanie 12, 2371, 2020,"https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7763047/pdf/animals-10-02371.pdf.

([23]) „Niekoľko strán vyzvalo na zrušenie pozastavenia obchodu s Ománom, pričom poukázalo na jeho škodlivé hospodárske vplyvy.“ Medzinárodný inštitút pre udržateľný rozvoj, Súhrnná správa, 3. – 8. február 2025 – 78. zasadnutie Stáleho výboru CITES, 2025, https://enb.iisd.org/cites-standing-committee-78-summary.

9. vyzýva všetky zmluvné strany, aby zabezpečili, že postupy dodržiavania dohovoru CITES sa budú uplatňovať rovnako na tranzitné štáty, spotrebiteľské štáty a štáty ich výskytu, aby podporovali dôsledné presadzovanie a zabezpečili, aby si všetky zmluvné strany plnili svoje záväzky vyplývajúce z dohovoru;

10. žiada, aby sa posilnila vysledovateľnosť odlovu a zberu a obchodu s druhmi uvedenými v dohovore CITES posilnením mechanizmov monitorovania, zabezpečením transparentnosti v celom dodávateľskom reťazci a intenzívnejšou spoluprácou medzi krajinami pôvodu, tranzitu a určenia;

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že súčasné vymedzenia pojmov a usmernenia sú nedostatočné, keďže rastúci počet druhov uvedených v dohovore CITES si vyžaduje systémy vysledovateľnosti; vyzýva všetky zmluvné strany, aby prijali rezolúciu, ktorou sa stanovia jasnejšie a jednotnejšie normy vysledovateľnosti pre druhy uvedené v dohovore CITES, ako aj osobitné taxonomické skupiny, ktoré sa uvedú v dodatkoch, ako napríklad žraloky a raje;

12. uznáva zásadný prínos oznamovateľov, novinárov, strážcov prírody a lesov a ochrancov environmentálnych práv pri podpore vykonávania dohovoru CITES; vyzýva všetky zmluvné strany, aby zvýšili úsilie o zabezpečenie ich ochrany a poskytli im inštitucionálnu a právnu podporu;

13. pripomína konštruktívnu a rozhodujúcu úlohu, ktorú zohráva občianska spoločnosť pri vytváraní, vývoji a vykonávaní dohovoru CITES, a zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť nepretržitú účasť občianskej spoločnosti na procesoch dohovoru CITES;

14. vyzdvihuje kľúčovú úlohu polície, colných orgánov a súdnictva v oblasti presadzovania práva, pokiaľ ide o medzinárodný obchod s voľne žijúcimi druhmi, ktorý je často spojený s inými trestnými činmi; podporuje spoluprácu medzi členskými štátmi EÚ a prostredníctvom iných medzinárodných orgánov vrátane Europolu, Eurojustu, Interpolu, Svetovej colnej organizácie a Úradu OSN pre drogy a kriminalitu, ako aj iných príslušných orgánov; žiada, aby sa orgánom presadzovania práva poskytli primerané finančné zdroje, ktoré im umožnia v plnej miere vykonávať svoje povinnosti;

15. pripomína, že nástroje, ktoré ponúka právny rámec na ochranu voľne žijúcich druhov prostredníctvom trestného práva, sa nevyužívajú dostatočne; vyzýva všetky zmluvné strany, aby identifikovali a odstránili nedostatky vo svojich právnych rámcoch v oblasti ochrany voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín prostredníctvom trestného práva; podporuje uznanie zodpovednosti právnických osôb za trestné činy proti voľne žijúcim živočíchom a voľne rastúcim rastlinám;

16. zdôrazňuje význam prvého zasadnutia otvorenej medzivládnej skupiny expertov pre trestné činy, ktoré majú vplyv na životné prostredie, zvolaného na základe rezolúcie UNTOC 12/4, s cieľom zhodnotiť skúsenosti a zvážiť možné reakcie na zistené nedostatky vrátane možnosti, uskutočniteľnosti a prínosu akéhokoľvek dodatočného protokolu k UNTOC; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné naďalej podporovať vypracovanie nového protokolu UNTOC o nezákonnom obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi, ako sa stanovuje v stratégii EÚ na boj proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2021 – 2025, ako sa uvádza aj v revízii akčného plánu EÚ na boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi;

17. zdôrazňuje potrebu intenzívnejšieho zapojenia finančných spravodajských jednotiek, protikorupčných agentúr a finančných inštitúcií do podpory vykonávania dohovoru CITES;

18. vyzýva všetky zmluvné strany, aby sa zaoberali úlohou korupcie pri uľahčovaní trestnej činnosti týkajúcej sa živočíchov a rastlín, a to aj vytvorením mechanizmu spolupráce medzi orgánmi CITES a protikorupčnými orgánmi s cieľom uľahčiť rýchle a účinné opatrenia v prípade zistenia korupčných aktivít v súvislosti s nezákonným obchodom s voľne žijúcimi živočíchmi a voľne rastúcimi rastlinami; dôrazne podporuje pozmeňujúce návrhy k odseku 4 rezolúcie konferencie č. 17.6 (Rev. CoP19) predložené na 20. zasadnutí konferencie zmluvných strán, v ktorých sa zmluvné strany nabádajú, aby zabezpečili zavedenie takýchto mechanizmov;

19. nabáda všetky zmluvné strany, aby v prípade potreby preskúmali možnosti trestného stíhania tých, ktorí organizujú alebo umožňujú nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi podľa právnych predpisov, ktoré priamo rieši korupciu, keďže tieto môžu poskytnúť silnejšie vyšetrovacie právomoci a potenciál na vyššie sankcie, ako sa uplatňujú podľa právnych predpisov v oblasti životného prostredia;

20. poznamenáva, že nezákonné finančné toky spojené s nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi ohrozujú vykonávanie dohovoru CITES a jeho ciele v oblasti environmentálnej ochrany; zdôrazňuje význam vymáhania majetku pre odstránenie finančných stimulov pre nezákonný obchod s voľne žijúcimi druhmi; vyzýva zmluvné strany, aby zaviedli opatrenia, ktoré umožnia vystopovanie, identifikáciu, zmrazenie a konfiškáciu nástrojov a príjmov z trestnej činnosti súvisiacej s voľne žijúcimi druhmi, a to aj prostredníctvom posilneného vykonávania rezolúcie konferencie č. 11.3 (Rev. CoP19) o dodržiavaní a presadzovaní;

21. vyzýva zmluvné strany, aby v plnej miere dodržiavali rezolúciu konferencie č. 11.3 (Rev. CoP19) o dodržiavaní a presadzovaní a rezolúciu konferencie č. 17.6 (Rev. CoP19) o zákaze, prevencii, odhaľovaní a potláčaní korupcie; podporuje navrhovaný pozmeňovací návrh k rezolúcii konferencie č. (Rev. CoP19) začleniť vyšetrovanie finančnej trestnej činnosti do vyšetrovania trestných činov páchaných na voľne žijúcich živočíchoch a voľne rastúcich rastlinách a zvýšiť využívanie techník finančného vyšetrovania s cieľom identifikovať zločincov zapojených do trestnej činnosti páchanej na voľne žijúcich živočíchoch a voľne rastúcich rastlinách a ich siete a riešiť súvisiace nezákonné finančné toky z týchto trestných činov;

22. zdôrazňuje, že zdieľanie príslušných údajov medzi príslušnými orgánmi a subjektmi, napríklad o vydávaní a overovaní dokumentov, ako sú žiadosti o dovoz, podporuje vykonávanie a presadzovanie dohovoru CITES budovaním odborných znalostí, zlepšovaním transparentnosti a vysledovateľnosti, umožňovaním monitorovania v reálnom čase, urýchľovaním administratívnych postupov a predchádzaním duplicite úsilia, napríklad prostredníctvom lepšieho zdieľania údajov medzi členskými štátmi EÚ, a to aj o zamietnutých žiadostiach o dovoz;

23. vyzýva na zvýšenú a systematickejšiu digitalizáciu, ktorá podporí a uľahčí zdieľanie údajov, zlepší vysledovateľnosť druhov zaradených do zoznamu CITES, podporí presadzovanie práva a podporí predvídateľné a účinné podnikateľské prostredie, pričom minimalizuje zbytočné zaťaženie zákonného obchodu;

24. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali opatrenia na úrovni EÚ a CITES s cieľom zabezpečiť, aby sa obmedzenia týkajúce sa exemplárov druhov, s ktorými je zakázaný komerčný obchod, neobchádzali predajom týchto druhov na údajne nekomerčné účely, ako napríklad v prípade predaja exemplárov nosorožca bieleho z Namíbie Spojeným štátom ([24]);

25. vyzýva na integráciu vznikajúcich technológií, ako sú systémy sledovania založené na umelej inteligencii a dohľad prostredníctvom dronov, s cieľom posilniť úsilie o odhaľovanie a presadzovanie práva;

Rozhodovanie, transparentnosť a podávanie správ

26. víta výročné správy o nezákonnom obchode ako významný krok smerom k lepšiemu pochopeniu nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi;

27. víta zmeny nariadenia Komisie (ES) č. 865/2006 ([25]) a revidovaný usmerňovací dokument o režime EÚ upravujúcom obchod so slonovinou a naliehavo vyzýva Komisiu, aby prísne monitorovala, ako sa tieto zmeny v členských štátoch vykonávajú;

28. zdôrazňuje, že rozhodnutia prijaté zmluvnými stranami a riadiacimi orgánmi dohovoru CITES by mali byť založené na vedeckých kritériách zameraných na ochranu druhov, pričom by sa mali riadiť najlepšími dostupnými a spoľahlivými vedeckými informáciami a zásadou predbežnej opatrnosti, ako aj na spravodlivých konzultáciách s dotknutými štátmi výskytu;

29. nabáda všetky zmluvné strany, aby vytvorili vedecké nástroje na poskytovanie spoľahlivých vedeckých údajov na účely rozhodovania o ochrane druhov a regulácii obchodu podľa dohovoru CITES vrátane monitorovacích systémov, modelovania populácií a výskumu špecifického pre jednotlivé druhy;

30. vyzýva výbory CITES, aby v plnej miere zvážili legitímnosť, presnosť a relevantnosť údajov a dôkazov pri rozhodovaní o ochrane druhov a obchodných predpisoch, a najmä pri rokovaní o legitímnosti zistení o zákonnom nadobudnutí, zistení o nepoškodzovaní druhov, kvótach a obmedzení úlovkov stanovených zmluvnými stranami a aby v prípade opodstatnených obáv uložili pozastavenie obchodu;

31. berie na vedomie žiadosti o preradenie druhov z prílohy I do prílohy II, a to z dôvodu úspešných opatrení v oblasti ochrany a boja proti pytliactvu v štátoch výskytu, ako napríklad v prípade nosorožca bieleho v Namíbii; zdôrazňuje, že preradzovanie druhov v zoznamoch by malo byť vedecky podložené, malo by byť prínosom pre miestnu populáciu a ekosystémy a malo by viesť k zvýšeniu výskytu druhov v rámci historického výskytu a nemalo by sa používať na obchádzanie vývozných obmedzení podľa dohovoru CITES;

([24]) Tench, T., „Prekvapivý predaj 40 bielych nosorožcov z Namíbie americkým kupujúcim v Texase vyvoláva otázky o dodržiavaní dohovoru CITES“, Agentúra pre environmentálne vyšetrovanie, 2024 https://eia.org/blog/surprise-sale-of-40-white-rhinos-from-namibia-to-american-buyers-in-texas-raises-questions-about-cites-compliance/.

([25]) Nariadenie Komisie (ES) č. 865/2006 zo 4. mája 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá týkajúce sa vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Ú. v. EÚ L 166, 19.6.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

32. vyzýva zmluvné strany, aby vypracovali jasné usmernenia k uplatňovaniu pojmu „chov“ v prípade vodných druhov, pričom poznamenáva, že vykonávanie dohovoru CITES je u vodných druhov spojené s osobitnými výzvami, pričom zneužívanie tohto pojmu môže ohroziť ciele dohovoru; podporuje zmenené znenie návrhu uznesenia o obchode s druhmi úhora, ochrane a riadení ich populácií, v ktorom sa uvádza, že používanie kódu pôvodu „R“ pri danom rode nemusí byť vhodné;

33. uznáva závislosť niektorých komunít od druhov zaradených do zoznamu CITES, ktoré im zabezpečujú živobytie, a to aj prostredníctvom príjmov z udržateľného a zákonného obchodu s voľne žijúcimi druhmi; pripomína dôležitosť zmysluplného zapojenia pôvodných obyvateľov a miestnych komunít do rozhodovacích procesov CITES vrátane zaradenia druhov do zoznamu a vykonávania dohovoru; uznáva, že miestne komunity a štáty sú a mali by byť základnými ochrancami svojich vlastných voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín;

34. vyjadruje znepokojenie nad nedostatočnou transparentnosťou a dohľadom nad činnosťou sekretariátu CITES; vyzýva zmluvné strany, aby zvážili mechanizmy na zvýšenie transparentnosti a dohľadu nad tým, ako sa stanovujú priority pracovného plánu; žiada, aby sekretariát pravidelne podával správy o všetkých nesplnených záväzkoch vyplývajúcich z existujúcich rozhodnutí, aby sa pri návrhoch nových úloh zohľadňovali rozpočtové a personálne potreby a aby príslušný výbor pred najímaním externých konzultantov prijal mandát;

35. zdôrazňuje význam medziinštitucionálnej transparentnosti v pozícii EÚ na zasadnutiach CITES; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že všetky rozhodnutia Rady týkajúce sa pozície EÚ na zasadnutiach CITES budú verejne dostupné ešte pred týmito zasadnutiami; zdôrazňuje význam transparentnosti pri vypracúvaní pozícií EÚ na zasadnutia CITES, aby sa uľahčilo zapojenie zainteresovaných strán a ich príspevky pred zasadnutiami konferencie zmluvných strán a počas nich;

Financovanie a iné zdroje

36. vyzýva Komisiu a všetky zmluvné strany, aby zaručili dostatočné finančné, ľudské, technické a technologické zdroje na riadne vykonávanie a presadzovanie dohovoru a zároveň optimalizovali využívanie súčasných zdrojov a mechanizmov;

37. vyjadruje znepokojenie nad rastúcim pracovným zaťažením sekretariátu CITES, konferencie zmluvných strán a výborov v porovnaní so zdrojmi, ktoré majú k dispozícii;

38. vyjadruje poľutovanie nad tým, že čoraz viac rozhodnutí, ktoré zmluvné strany dohovoru CITES prijali, zostáva čiastočne alebo úplne nesplnených z dôvodu nedostatočných zdrojov, ako aj z dôvodu, že sa nepodarilo vhodne určiť priority pri prideľovaní dostupných zdrojov na ich vykonávanie; vyzýva sekretariát a zmluvné strany, aby uprednostnili otázky súvisiace so základným mandátom CITES a presmerovali na ne zdroje;

39. žiada, aby sa v budúcom viacročnom finančnom rámci EÚ vyčlenili osobitné finančné prostriedky na boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi a na podporu udržateľného využívania prírodných zdrojov; zdôrazňuje význam začlenenia environmentálnej trestnej činnosti vrátane trestnej činnosti súvisiacej s voľne žijúcimi druhmi do budúcich rozpočtových priorít EÚ prostredníctvom komplexného prístupu, ktorý spája aspekty bezpečnosti, prevencie, presadzovania práva a medzinárodnej spolupráce;

Strategická vízia dohovoru CITES na roky 2021 – 2030

40. podporuje vyhlásenie o vízii ([26]), podľa ktorého je do roku 2030 „celý medzinárodný obchod s voľne žijúcimi živočíchmi a voľne rastúcimi rastlinami zákonný a udržateľný, v súlade s dlhodobou ochranou druhov, čím sa prispeje k zastaveniu straty biodiverzity, zabezpečeniu udržateľného využívania druhov a k dosiahnutiu cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj“;

41. víta uznanie vzájomných súvislostí medzi dohovorom CITES, Dohovorom o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov, cieľmi udržateľného rozvoja a Dohovorom o biologickej diverzite; poukazuje aj na potrebu podporovať synergie s mechanizmom preskúmavania v rámci UNTOC;

([26]) Rezolúcia Konferencie č. 18.3 o strategickej vízii dohovoru CITES na roky 2021 – 2030.

42. pripomína, že dohovor CITES môže významne prispieť k realizácii zámerov a cieľov Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu, najmä keď rozhodnutia prijaté v rámci dohovoru CITES by mali správne odrážať stav ochrany a potreby druhov; je presvedčený, že preskúmanie strategickej vízie dohovoru CITES na roky 2021 – 2030 by sa malo riešiť na 20. zasadnutí konferencie zmluvných strán s cieľom zosúladiť ho so zámermi a cieľmi Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu a jeho monitorovacím rámcom;

43. podporuje dôraz strategickej vízie na oblasť spolupráce a na zabezpečenie toho, aby mali zmluvné strany potrebné finančné prostriedky a kapacity na vykonávanie dohovoru; konštatuje, že takéto zameranie by mohlo byť v súlade so zámerom D a cieľmi 20 a 21 Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu a prispeje k nim z hľadiska adekvátnosti finančných zdrojov, posilnenia budovania kapacít, technickej a vedeckej spolupráce, ako aj najlepších dostupných údajov, informácií a poznatkov;

Prístup „jedno zdravie“ a úloha dohovoru CITES pri znižovaní rizika výskytu budúcich zoonóz

44. zdôrazňuje kľúčovú úlohu dohovoru CITES pri znižovaní rizík šírenia patogénov a výskytu zoonóz, ktoré sú spojené s medzinárodným obchodom s voľne žijúcimi druhmi a ktoré predstavujú ekologické riziká a riziká pre verejné zdravie; zdôrazňuje význam prístupu založeného na predbežnej opatrnosti v súlade s prístupom „jedno zdravie“, ktorý uznáva vzájomnú prepojenosť zdravia zvierat, ľudí a životného prostredia pri hodnotení a posilňovaní prevencie týchto rizík;

45. vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby urýchlene prijali rezolúciu podporujúcu uplatňovanie prístupu „jedno zdravie“ na medzinárodný obchod s voľne žijúcimi druhmi v rámci dohovoru CITES; naliehavo vyzýva všetky zmluvné strany, aby vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch a pri vykonávaní dohovoru uplatňovali operačné vymedzenie pojmu „jedno zdravie“, ako ho vypracovala skupina expertov na vysokej úrovni;

46. vyzýva na spoluprácu CITES s vnútroštátnymi a medzinárodnými orgánmi v oblasti zdravia zvierat a verejného zdravia s cieľom vypracovať stratégie a akčné plány pre bezpečný, zákonný a vysledovateľný obchod, identifikáciu rizika ochorenia a bezpečnú prepravu biologických vzoriek; víta spoločný program so Svetovou organizáciou pre zdravie zvierat (OIE), ktorý sa zaoberá medzerami v poznatkoch a identifikuje praktické riešenia na zníženie rizika prenosu patogénov do dodávateľských reťazcov s voľne žijúcimi druhmi;

47. pripomína usmernenia Svetovej zdravotníckej organizácie, OIE a Programu OSN pre životné prostredie, ktoré vyzývajú vnútroštátne orgány, aby pozastavili obchodovanie so živými voľne žijúcimi cicavcami na potravinárske alebo chovateľské účely na tradičných trhoch, pokiaľ nie sú zavedené účinné predpisy a primerané hodnotenia rizík; pripomína odporúčania IPBES na odstránenie druhov, ktoré predstavujú vysoké riziko výskytu chorôb z obchodu s voľne žijúcimi druhmi;

48. so znepokojením konštatuje, že do EÚ sa naďalej pašuje značné množstvo mäsa z domácich a voľne žijúcich zvierat cestujúcimi v leteckej doprave, čo predstavuje riziko pre zdravie zvierat, ľudí a pre biodiverzitu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali koordinovanú reakciu EÚ na tento problém, a to aj prostredníctvom vytvorenia systémov zberu údajov o mäse z domácich a voľne žijúcich zvierat;

49. naliehavo vyzýva EÚ a všetky ostatné zmluvné strany, aby zabezpečili dobré životné podmienky živých zvierat v chovných zariadeniach a v celom obchodnom reťazci, pričom uznáva vedecké dôkazy naznačujúce, že nedostatočné životné podmienky pri chove, preprave a obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi sú spojené so vznikom a prenosom chorôb a ohrozujú zdravie zvierat aj ľudí;

50. uznáva intenzívnejšie interakcie medzi ľuďmi, hospodárskymi zvieratami a voľne žijúcimi druhmi, ktoré sú spôsobené najmä zmenou využívania pôdy, stratou biotopov a fragmentáciou ekosystémov; zdôrazňuje, že výzvy vyplývajúce z týchto interakcií môžu viesť ku konfliktom a zvýšenému prenosu zoonotických chorôb a chorôb hospodárskych zvierat, pričom negatívne ovplyvňujú biodiverzitu a dobré životné podmienky zvierat; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby tieto riziká riešili integrovanými stratégiami koexistencie vrátane ochrany biotopov, vedecky podložených opatrení na ochranu voľne žijúcich druhov, preventívnych opatrení a zvyšovania informovanosti a aby zabezpečili, že pri vykonávaní dohovoru CITES bude zohľadnená dynamika koexistencie v rámci širšieho úsilia v oblasti ochrany a verejného zdravia;

Posilnenie úlohy EÚ v celosvetovom boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi

51. opätovne vyzýva Komisiu a členské štáty, aby viedli globálne úsilie o ukončenie komerčného obchodu s ohrozenými druhmi a ich časťami;

52. zdôrazňuje, že otázky súvisiace s nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi by sa mali systematicky začleňovať do obchodnej politiky EÚ, a to aj prostredníctvom dvojstranných dohôd;

53. vyjadruje znepokojenie nad tým, že so slonovinou sa v rámci EÚ naďalej nezákonne obchoduje ([27]), a to aj napriek zmenám nariadenia Komisie (ES) č. 865/2006 ([28]) a revidovanému usmerňovaciemu dokumentu o režime EÚ upravujúcom obchod so slonovinou ([29]); vyzýva Komisiu a členské štáty, aby tento usmerňovací dokument nahradili právne záväznými právnymi predpismi v tejto oblasti;

54. zdôrazňuje, že neexistencia spoločného rámca EÚ pre ustanovenia o dobrých životných podmienkach zvierat, ktoré sa týkajú chovu, držania a uvádzania na trh iných druhov spoločenských zvierat ako psov a mačiek, spolu s rozdielnymi vnútroštátnymi pravidlami vedie k nejednotnosti, nedostatkom v presadzovaní, zmätku pre spotrebiteľov a často k vážnym dôsledkom pre dobré životné podmienky zvierat v prípade druhov, ktoré nie sú vhodné na chov ako spoločenské zvieratá, ako aj k rizikám pre biodiverzitu, zdravie a bezpečnosť ľudí a ochranu prírody; vyzýva Komisiu, aby urýchlene navrhla celoeurópsky pozitívny zoznam zvierat, ktoré sa môžu chovať alebo s ktorými sa môže obchodovať ako so spoločenskými zvieratami, a to na základe odporúčaní štúdie o potrebe, pridanej hodnote a uskutočniteľnosti takéhoto zoznamu, pričom by sa mali zohľadniť vedecké hodnotenia rizík a ekologické kritériá;

55. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na budúce zavedenie pozitívneho zoznamu pre celú EÚ poskytla technickú pomoc a odborné poznatky s úmyslom podporiť krajiny mimo EÚ pri vypracúvaní vedecky podložených pozitívnych zoznamov s predávanými a držanými spoločenskými zvieratami vrátane usmernení k posudzovaniu rizika druhov, mechanizmom presadzovania a k legislatívnym rámcom;

56. víta nariadenie Komisie (EÚ) 2025/130 z 28. januára 2025, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 865/2006 ([30]) s cieľom vykonávať požiadavky rezolúcie konferencie CITES č. 12.10 (Rev. COP 15) o registrácii prevádzok, ktoré chovajú druhy zvierat uvedené v prílohe I k dohovoru v zajatí na komerčné účely; naliehavo vyzýva Komisiu, aby prísne monitorovala vykonávanie a presadzovanie zo strany členských štátov, a vyzýva na včasné postúpenie registrácie zariadení sekretariátu CITES;

57. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súlade s akčným plánom EÚ proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi uplatňovali prísnejšiu kontrolu dovozu poľovníckych trofejí pochádzajúcich z druhov uvedených v dohovore CITES; žiada, aby sa požiadavky na dovozné povolenia rozšírili na všetky poľovnícke trofeje uvedené v prílohe B k nariadeniu Rady (ES) č. 338/97 ([31]), pokiaľ sa vedecky nepreukáže opak;

58. zdôrazňuje zásadný význam vytvorenia podrobného informačného systému EÚ na riešenie problému nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi; naliehavo vyzýva Komisiu, aby rozšírila existujúce nariadenia a nástroje vrátane systému TRACES (obchodný kontrolný a expertný systém) s cieľom zaznamenávať a zverejňovať údaje o druhoch, objeme a pôvode všetkého dovozu druhov uvedených i neuvedených v dohovore CITES do EÚ s cieľom umožniť lepšie monitorovanie obchodu, identifikovať trendy a riziká a slúžiť ako zdroj informácií pre budúce politiky a rozhodovanie;

([27]) Z nedávneho výskumu IFAW (https://www.ifaw.org/international/resources/elephant-in-the-net) vyplýva, že značné množstvo slonoviny sa v EÚ stále obchoduje online a že overiteľný dôkaz o zákonnosti (potvrdenie) bol poskytnutý len v 9,9 % spracovanej slonoviny a len 3,1 % surovej slonoviny.

([28]) Nariadenie Komisie (ES) č. 865/2006 zo 4. mája 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá týkajúce sa vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Ú. v. EÚ L 166, 19.6.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

([29]) Ú. v. EÚ C 528, 30.12.2021, s. 19.

([30]) Nariadenie Komisie (EÚ) 2025/130 z 28. januára 2025, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 865/2006, pokiaľ ide o vývoj v rámci CITES a možnosť vydávať povolenia so spätnou platnosťou (Ú. v. EÚ L, 2025/130, 29.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/130/oj).

([31]) Nariadenie Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Ú. v. ES L 61, 3.3.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

59. zdôrazňuje, že 20. zasadnutie konferencie zmluvných strán dohovoru CITES by mohlo slúžiť ako príležitosť na identifikáciu hlavných krajín a regiónov vyvážajúcich voľne žijúce zvieratá s cieľom zaviesť prísnejšie kontroly a vyzvať ich, aby prijali prísne preventívne opatrenia proti nezákonnému vývozu;

60. víta príspevok EÚ k podpore úsilia o boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi na celom svete; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporili začlenenie nového odseku do rezolúcie Valného zhromaždenia OSN A/79/L.96 z roku 2025 o boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi prostredníctvom kriminalizácie dovozu akýchkoľvek voľne žijúcich druhov alebo výrobkov z nich získaných v rozpore s vnútroštátnymi právnymi predpismi a aby pomáhali partnerským krajinám, ktoré sú zdrojmi voľne žijúcich druhov a výrobkov z nich, tranzitnými miestami a/alebo cieľovými destináciami pre predajcov a kupujúcich;

Akčný plán EÚ proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi

61. berie na vedomie pokrok, ktorý dosiahli členské štáty, Komisia a ostatné zainteresované strany; zdôrazňuje dôležitosť pokračovania vo vykonávaní akčného plánu a potrebu vyčleniť primerané ľudské a finančné zdroje na jeho vykonávanie; vyzýva členské štáty, aby zbierali a poskytovali údaje na meranie a hodnotenie svojho pokroku;

62. žiada členské štáty, aby zlepšili kapacity príslušných vnútroštátnych orgánov vrátane prokuratúry a súdnictva s cieľom rýchlo a účinne vyšetrovať a stíhať prípady nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a uľahčovať spoluprácu medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi;

63. zdôrazňuje význam kľúčových agentúr EÚ, Europolu, Eurojustu a Agentúry EÚ pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL) v boji proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi; vyzýva na primeranú podporu v budúcom viacročnom finančnom rámci a ročnom rozpočtovom postupe, aby sa týmto subjektom zabezpečili primerané zdroje a personál;

64. odporúča, aby EÚ a jej členské štáty trestne stíhali obchodovanie s nezákonne získanými voľne žijúcimi druhmi a ich držanie bez ohľadu na ich zaradenie do príloh k dohovoru CITES; vyzýva Komisiu, aby využila výsledky štúdie uskutočniteľnosti o kriminalizácii nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi ([32]) a prioritne predložila príslušné legislatívne návrhy;

65. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby riešili rastúci dopyt po živých voľne žijúcich druhoch, ako aj výrobkoch z voľne žijúcich druhov, a to vykonávaním a podporou na dôkazoch založených iniciatív na zníženie dopytu v členských štátoch EÚ;

66. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby rozšírili opatrenia nad rámec súčasného cieľa 14 akčného plánu EÚ proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi s cieľom zvýšiť kapacity na záchranu a rehabilitáciu voľne žijúcich zvierat zachránených pred obchodovaním s nimi prostredníctvom zdrojov, financovania a odbornej prípravy spolu s vnútroštátnymi akčnými plánmi na zlepšenie správy skonfiškovaných živých zvierat;

Organizovaná trestná činnosť, kybernetická bezpečnosť a skonfiškované zvieratá

67. trvá na tom, že nadnárodnú trestnú činnosť týkajúcu sa voľne žijúcich druhov by mali všetky zmluvné strany uznať za formu závažnej, organizovanej a predikatívnej trestnej činnosti ([33]), ktorá by sa v jej najzávažnejšej forme mala považovať za ekocídu; vyzýva všetky členské štáty EÚ, aby zosúladili svoje vnútroštátne právne predpisy s vymedzením pojmu „závažný trestný čin“ podľa UNTOC tým, že zabezpečia, aby sa trestné činy súvisiace s voľne žijúcimi druhmi považovali za predikatívne trestné činy, ktoré sú podľa ich trestných zákonníkov primerane trestné;

68. nabáda členské štáty, aby zaviedli odrádzajúce trestnoprávne opatrenia proti nezákonným činnostiam nákupu a predaja voľne žijúcich zvierat a obchodovania s nimi;

([32]) The Society for Conservation Biology, Resolving Uncertainties in the Legality of Wildlife Trade to Support Better Outcomes for Wildlife and People (Riešenie neistôt v zákonnosti obchodu s voľne žijúcimi zvieratami s cieľom podporiť lepšie výsledky pre voľne žijúce zvieratá a ľudí), https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/conl.13110.

([33]) V rezolúcii Valného zhromaždenia OSN RES/77/325 sa členské štáty vyzývajú, aby „nezákonné obchodovanie s chránenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín považovali za závažný trestný čin“ (operatívny odsek 6) a aby „preskúmali a zmenili vnútroštátne právne predpisy, ak je to potrebné a vhodné tak, aby sa trestné činy spojené s nezákonným obchodovaním s voľne žijúcimi druhmi považovali za predikatívny trestný čin“ (operatívny odsek 9) https://digitallibrary.un.org/record/4020317?v=pdf.

69. berie na vedomie pokračujúce úsilie o posúdenie potreby vypracovania protokolu o trestnej činnosti v oblasti životného prostredia v rámci Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu; zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať v dialógu o tejto problematike s dôrazom na trestnú činnosť páchanú na voľne žijúcich druhoch; pripomína, že protokol musí obsahovať ustanovenie, v ktorom sa od zmluvných strán vyžaduje, aby kriminalizovali dovoz voľne žijúcich druhov nezákonne získaných v krajinách ich pôvodu a obchodovanie s nimi;

70. naliehavo vyzýva členské štáty, aby rozvíjali cezhraničnú spoluprácu, výmenu spravodajských informácií a koordináciu s rôznymi príslušnými medzinárodnými orgánmi a inštitúciami s cieľom bojovať proti účasti organizovaných zločineckých skupín na nezákonnom obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi; zdôrazňuje, že je potrebné investovať do monitorovania a analýzy nového vývoja na nelegálnych trhoch s voľne žijúcimi druhmi a súvisiacej trestnej činnosti;

71. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila koordináciu pri vykonávaní smernice o trestných činoch proti životnému prostrediu, nariadenia o obchode s voľne žijúcimi druhmi ([34]) a revidovaného akčného plánu EÚ na boj proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, ako aj iných relevantných politík, ako napríklad aktu o digitálnych službách ([35]); vyzýva členské štáty, aby do 21. mája 2026 transponovali smernicu o environmentálnej trestnej činnosti a uviedli do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou;

72. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili a podporovali dôsledné a transparentné podávanie správ o všetkých zaistených či zhabaných alebo prepadnutých živých živočíchoch orgánom CITES, Europolu a krajinám pôvodu; vyzýva členské štáty, aby umožnili použitie zaistených a skonfiškovaných príjmov páchateľov na zvýšenie kapacity záchranných stredísk a rezervácií pre voľne žijúce druhy;

73. vyjadruje svoje znepokojenie nad nevyriešenými otázkami v súvislosti s vykonávaním rezolúcie konferencie č. 17.8 (Rev. CoP19) o nakladaní so zhabanými exemplármi druhov uvedených v dohovore CITES; zdôrazňuje potrebu zlepšiť usmernenia týkajúce sa okamžitého zaobchádzania s exemplármi, rozhodovania o výške trestu, ako aj vhodných možností ich umiestnenia tak, aby sa zabránilo opätovnému vstupu exemplárov do obchodnej siete;

74. vyjadruje znepokojenie nad prudkým nárastom počítačovej kriminality týkajúcej sa voľne žijúcich druhov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili úsilie v boji proti nej, a to aj dôsledným vykonávaním a úplným presadzovaním dodržiavania aktu o digitálnych službách, ako aj užšou medzinárodnou spoluprácou, s cieľom identifikovať a zavádzať najlepšie postupy a vypracovať opatrenia na boj proti nezákonnému online obchodu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vypracovala osobitné usmernenia EÚ na riešenie počítačovej kriminality týkajúcej sa voľne žijúcich druhov v súlade s ustanoveniami aktu o digitálnych službách, ktorými sa zabezpečí koordinácia politík v rámci členských štátov a podporí spolupráca medzi všetkými príslušnými zainteresovanými stranami;

Zmeny príloh k dohovoru CITES

75. vyjadruje rozhodnú podporu návrhom na zaradenie do zoznamu, ktoré predložila EÚ a jej členské štáty s cieľom zmeniť dodatky k dohovoru CITES;

76. vyzýva členské štáty, aby na základe vedeckého posudku podporili prepis ohrozených rodov a druhov z dodatku II do dodatku I k dohovoru CITES, najmä žralokov (*Selachii*), morské koníky (*Hippocampus*), stromokengury (*Dendrolagus*) a kozmáča (*opice Mico*); naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporili návrhy na zaradenie ďalších relevantných druhov žralokov do dodatku II k dohovoru CITES, najmä biologicky zraniteľných hlbokomorských žralokov, ako je ostroňovec zrnitý;

77. berie na vedomie oznámenia zmluvným stranám o konzultáciách so štátmi výskytu o návrhu na prepis týchto druhov z dodatku II do dodatku I: *Mobula spp*. (manta a diabolské raje) ([36]), *Rhincodon typus* (žralok veľrybí) ([37]) a *Carcharhinus longimanus* (oceánsky žralok bieloplutvý) ([38]) a vyzýva Komisiu a členské štáty EÚ, aby tieto prepisy podporili;

([34]) Nariadenie Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Ú. v. ES L 61, 3.3.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

([35]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([36]) CITES, Oznámenie zmluvným stranám, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-133.pdf.

([37]) CITES, Oznámenie zmluvným stranám, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-118.pdf.

([38]) CITES, Oznámenie zmluvným stranám, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-134.pdf.

78. vyzýva členské štáty, aby na základe vedeckého posudku podporili plné zaradenie ohrozených druhov, bez ohľadu na ich geografický výskyt, do dodatku I k dohovoru CITES, najmä slonov (*Elephantidae*), levov (*Panthera leo*) a nosorožcov(*Rhinocerotidae*);

79. vyzýva členské štáty, aby na základe vedeckého posudku podporili zaradenie ohrozených druhov do dodatkov k dohovoru CITES, najmä škrečka európskeho (*Cricetus cricetus*), vrabca domového (*Passer domesticus*), cíbika chochlatého (*Vanellus vanellus*); a škovránka poľného (*Alauda arvensis*);

80. vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby zlepšili reguláciu medzinárodného obchodu s druhmi obojživelníkov a zaradili do príloh CITES tri druhy Pelophylax (*Pelophylax epeiroticus*, *P. shqipericus* a *P. ridibundus*);

81. vyzýva členské štáty, aby na základe vedeckého posudku podporili v dodatkoch k dohovoru CITES zápis a prepis rodov a druhov koralov, ako aj druhov ohrozených odlesňovaním dažďových pralesov alebo ich spracovaním na tropické drevo, najmä tíku (*Tectona grandis*), ebenu (*Diospyros*) a mahagónu;

82. naliehavo vyzýva EÚ, aby posúdila vhodnosť každého návrhu na preradenie sokola sťahovavého z prílohy I do prílohy II v súlade s kritériami vymedzenými v rezolúcii konferencie č. 9.24 (Rev. CoP17) a vyjadrila nesúhlas s takýmto návrhom, ak tieto kritériá nie sú splnené;

83. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporili zápis alebo prepis druhov ohrozených obchodovaním s exotickými spoločenskými zvieratami do zoznamu a aby podporili návrhy na zaradenie ohrozených endemických druhov do zoznamu, ako aj zákaz vývozu živých exemplárov, ak je odchyt alebo vývoz týchto druhov zakázaný vnútroštátnymi právnymi predpismi príslušnej zmluvnej strany;

84. vyjadruje poľutovanie nad rastúcim dopytom po plynových mechúroch druhov čeľade *Sciaenidae*; vyzýva na prijatie opatrení, ktorými sa zabezpečí, že medzinárodný obchod nebude ohrozovať prežitie druhov ani zhoršovať riziká náhodných ulovkov chránených druhov; vyzýva zmluvné strany, aby v prípade, že sú splnené kritériá dohovoru CITES, navrhli zaradenie druhov vzbudzujúcich obavy do dodatkov v záujme zaručenia zákonného, vysledovateľného a biologicky udržateľného obchodu;

Otázky týkajúce sa konkrétnych druhov

Vodné druhy

85. vyzýva členské štáty, ako aj všetky tranzitné krajiny a krajiny, ktoré chovajú a vykrmujú úhory v akvakultúre, aby posilnili spoluprácu a opatrenia zamerané na účinný boj proti nezákonnému obchodovaniu s úhormi a na rozloženie zločineckých sietí a aby na tento účel vyčlenili dostatočné zdroje; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili prijatie rezolúcie o obchodovaní s exemplármi druhu *Anguilla spp*. na konferencii CoP20, ako aj zaradenie všetkých zostávajúcich druhov rodu do dodatku II spolu s úhorom európskym;

86. upozorňuje na kľúčovú úlohu žralokov a rají pri udržiavaní zdravia ekosystémov v oceánoch; upozorňuje, že vážne hrozby súvisiace s obchodom naďalej ohrozujú žraloky a raje, najmä hlbokomorské žraloky; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporovali a spoločne predložili návrhy a rezolúcie konferencie CITES zamerané na zabezpečenie lepšej ochrany žralokov a rají pred neudržateľným a nezákonným obchodom, ako aj pred degradáciou biotopov a znečisťovaním;

87. nabáda zmluvné strany, aby sa podelili o zistenia týkajúce sa neškodnosti obchodu v prípade druhov žralokov a rají; vyzýva zmluvné strany, aby prijali okamžité opatrenia na riešenie nezrovnalostí v údajoch o obchode s výrobkami zo žralokov zaradených do zoznamu CITES, ktoré sú zaznamenané v databáze obchodu CITES, a na zlepšenie dodržiavania predpisov;

88. upozorňuje na pretrvávajúce ťažkosti s identifikáciou a dokumentovaním obchodu so živými koralmi a koralovými kameňmi; vyzýva zmluvné strany, aby podporili ďalšie úsilie o identifikáciu druhov a vysledovateľnosť v obchode s koralmi; žiada o prípadne preskúmanie príslušných ustanovení podľa rezolúcie konferencie č. 12.3 (Rev. CoP19) v záujme riešenia nedostatkov v identifikácii;

89. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaručili, že rezolúcia, ktorou sa zlepší stav ochrany a regulácia medzinárodného obchodu s totoabami (*Sciaenidae*), sa prijme na konferencii CoP20;

90. vyzýva EÚ, jedného z najväčších dovozcov morských okrasných rýb z hľadiska ich hodnoty ([39]), ako aj všetky zmluvné strany, aby podporili opatrenia na zlepšenie stavu ochrany a regulácie medzinárodného obchodu s morskými okrasnými rybami;

Mačkovité šelmy

91. uznáva, že niektoré druhy mačkovitých šeliem patria medzi najohrozenejšie druhy uvedené v zozname CITES a že ochrana a regulácia obchodu s mačkovitými šelmami uvedenými v zozname CITES čelí viacerým výzvam; požaduje primerané finančné zdroje zodpovedajúce týmto výzvam; vyzýva na realizáciu časovo ohraničených odporúčaní na ochranu mačkovitých šeliem pre jednotlivé krajiny a na prijatie konkrétnych finančných záväzkov na ich ochranu;

92. konštatuje, že rezolúciou konferencie č. 12.5 (Rev. CoP19) sa zmluvné strany poverujú poskytovať sekretariátu CITES informácie o ázijských mačkovitých šelmách; vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcim nedostatkom odpovedí zo strany štátov výskytu; vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby na konferencii CoP20 prijali dôrazné rozhodnutia týkajúce sa ázijských mačkovitých šeliem v zajatí;

93. vyjadruje vážne znepokojenie nad obchodom so živými tigrami a časťami ich tiel; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že predpisy EÚ v oblasti obchodu s voľne žijúcimi druhmi nezabraňujú obchodovaniu s tigrami chovanými v zajatí a s časťami ich tiel;

94. vyjadruje poľutovanie nad návrhom na zrušenie rozhodnutia 18.105 o ázijských leopardoch napriek pretrvávajúcim obavám z nezákonného obchodu; vyzýva sekretariát CITES, aby podrobne preskúmal nezákonný obchod s ázijskými leopardmi a stav ich ochrany a aby na konferencii CoP20 predložil aktualizované výsledky; vyzýva na preskúmanie rezolúcie konferencie č. 10.14 (Rev. CoP19), aby sa zabránilo nadmernému využívaniu týchto druhov;

Slony

95. vyzýva na podporu navrhovanej zmeny nomenklatúry s cieľom zaradiť africké slony do rodu *Loxodonta spp*. a na vytvorenie jednoduchého a jednotného právneho rámca pre obchod so živými africkými slonmi chytenými vo voľnej prírode, ktorý by obmedzil vývoz na programy ochrany in-situ alebo bezpečné oblasti vo voľnej prírode v rámci prirodzeného a historického výskytu tohto druhu v Afrike;

96. je znepokojený stále častejším nezákonným obchodovaním s časťami a derivátmi ázijských slonov, najmä online; zdôrazňuje potrebu zachovať a obnoviť rozhodnutie 18.226 (Rev. CoP19) na konferencii CoP20; podporuje intenzívnejšiu spoluprácu medzi zainteresovanými stranami a štátmi výskytu a naliehavo ich vyzýva, aby sa aktívnejšie zapájali do diskusií a pracovali na sprísnení sprievodného uznesenia konferencie č. 10.10 (Rev. CoP19);

97. je znepokojený minimálnym pokrokom vo vykonávaní rozhodnutí 19.68 až 19.70 o preskúmaní procesu národných akčných plánov pre slonovinu (NIAP); zdôrazňuje potrebu nezávislého preskúmania procesu NIAP a poskytovania kapacitnej podpory krajinám, ktoré boli identifikované ako zdroje vzbudzujúce závažné obavy v globálnom obchode so slonovinou;

98. vyzýva EÚ, aby zabezpečila, že informačný systém o obchode so slonmi (ETIS) zostane spoľahlivým mechanizmom a zdrojom informácií o trendoch v oblasti nezákonného obchodovania so slonovinou; víta nový nástroj, ktorý bol spustený na online platforme ETIS, s cieľom verejne sprístupniť údaje o zaistení zo systému ETIS jednotlivým krajinám;

99. vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby urýchlene prijali všetky potrebné legislatívne, regulačné a vykonávacie opatrenia na uzavretie svojich domácich trhov pre komerčný obchod so surovou a opracovanou slonovinou;

([39]) Biondo, M. a kol., An Updated Review of the Marine Ornamental Fish Trade in the European Union (Aktualizovaný prehľad obchodu s morskými okrasnými rybami v Európskej únii), (2024), https://www.mdpi.com/2076-2615/14/12/1761.

100. naliehavo žiada, aby sa urýchlene uzavreli zostávajúce legálne domáce trhy so slonovinou a vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby sa postavili proti všetkým návrhom na zrušenie obmedzení obchodu so slonovinou;

101. vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby podporili nekomerčné zneškodňovanie zásob slonoviny, ako aj nekomerčné zneškodňovanie zásob iných druhov uvedených v dohovore CITES vrátane šupinavcov a rohov z nosorožcov; vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby podporili obnovenie rozhodnutí 18.184 a 18.185 o zásobách slonoviny;

Iné druhy

102. vyjadruje znepokojenie nad dôvodmi oneskoreného zvolania zasadnutia pracovnej skupiny pre presadzovanie dohovoru CITES o nosorožcoch; zdôrazňuje, že je dôležité dodržiavať ustanovenia o znížení dopytu v rezolúcii konferencie CITES č. 9.14 (Rev. CoP19) o ochrane afrických a ázijských nosorožcov a obchode s nimi; dôrazne vyzýva zmluvné strany, aby dodržali svoj záväzok uzavrieť trhy s rohmi nosorožcov a aby posilnili výmenu spravodajských informácií a spoločné operácie na riešenie obchodovania s rohmi nosorožcov, a to aj posilnením medzinárodnej spolupráce, uskutočňovaním spoločných operácií a sledovaním finančných tokov;

103. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou transparentnosťou Číny, pokiaľ ide o jej zásoby šupinavcov; vyzýva zmluvné strany, aby naďalej predkladali výročné správy o zásobách šupinavcov, ako sa uvádza v rezolúcii konferencie CITES č. 17.10 (Rev. CoP19) o ochrane šupinavcov a obchode s nimi; nabáda na vypracovanie časovo ohraničených a merateľných odporúčaní zameraných na uzavretie legálnych domácich trhov, ktoré podporujú nezákonný obchod a pytliactvo;

104. vyjadruje hlboké znepokojenie nad neustálym úbytkom populácií sviňuchy kalifornskej a totoaby; vyzýva Mexiko, aby bezodkladne a v plnej miere vykonávalo svoj akčný plán na dodržiavanie súladu v oblasti rýb totoaba; vyzýva sekretariát CITES, aby pozastavil obchod s Mexikom za to, že v plnej miere nevykonáva svoj akčný plán na dodržiavanie súladu v oblasti rýb totoaba; vyzýva EÚ a jej členské štáty, ako aj všetky tranzitné a cieľové krajiny, aby sprísnili opatrenia zamerané na účinný boj proti nezákonnému a neudržateľnému obchodu s totoabami a aby na tieto účely vyčlenili dostatočné zdroje;

105. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby odstránili medzery v právnych predpisoch EÚ, ktoré uľahčujú nezákonný obchod s voľne žijúcim vtáctvom, zlepšili presadzovanie existujúcich právnych predpisov zakazujúcich dovoz vtákov odchytených vo voľnej prírode a aby podporovali opatrenia zamerané na zvýšenie regulácie medzinárodného obchodu s vtáctvom;

106. vyzýva EÚ a všetky zmluvné strany, aby podporovali opatrenia na zlepšenie stavu ochrany a regulácie medzinárodného obchodu s bezstavovcami;

107. berie na vedomie aktuálne snahy v oblasti ochrany obojživelníkov a obchodu s nimi v súlade s rozhodnutiami 19.197 až 19.199 o ochrane obojživelníkov (*Amphibia spp.*); vyzýva zmluvné strany, aby sa naďalej zaoberali vplyvom medzinárodného obchodu so žabami na voľne žijúce populácie a podporovali ďalšiu prácu na ochrane obojživelníkov a obchode s nimi na konferencii CoP20;

108. vyzýva členské štáty, aby sa zasadzovali za posilnenie ochrany medveďa bieleho (*Ursus maritimus*) a bojovali proti hrozbám, ktoré pre neho predstavuje využívanie na obchod s trofejami a kožami;

°
° °

109. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a zmluvným stranám a sekretariátu Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín.